

ME/KRONISK UTMATTELSSESSYNDROM

Symptomene på kronisk utmattelsessyndrom er subjektive, og derfor har de som rammes, ofte hatt store problemer med å bli tatt på alvor og få behandling i det offentlige helsevesenet. De hardest rammede kan bli liggende i årevis på et mørkt og stille rom, mens andre "bare" føler seg fullstendig utmattet og ikke klarer å fungere fra dag til dag. Den minste anstrengelse kan gi dem plager i lang tid.

Helsevesenet har hittil ikke vært i stand til å møte denne pasientgruppens behov på en tilfredsstillende måte, og ekspertene har vært uenige om mye når det gjelder denne lidelsen. I en ny rapport fra Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten enes de om eksistensen av sykdommen. Det er også enighet om at medisinsk forskning er nødvendig for bedre å forstå årsakene til kronisk utmattelse.

Fullstendig utmattet

Pasienter med kronisk utmattelsessyndrom preges av fullstendig energisvikt. Ofte brukes den engelske betegnelsen "fatigue" – "chronic fatigue syndrom", forkortet til CFS. Utmattelsen er helt annerledes enn alminnelig slitenhet, og pasientene selv bruker gjerne ord som "influensafølelse" eller "total energimangel". Energisvikten forverres som regel av beskjedne fysiske og mentale anstrengelser, og den lindres i liten grad av søvn og hvile. I tillegg kan pasientene ha en rekke andre plager, som svimmelhet, feberfølelse, vekslende varme- og kuldefølelse, balanseproblemer og endret avføringsmønster. Mange forteller om smerter i ledd og muskler, søvnforstyrrelser og overfølsomhet for sanseintrykk som lukt, lys og lyd. I tillegg følger ofte nedsatt konsentrasjon og hukommelse samt redusert evne til å lære seg nye ferdigheter. I de mest alvorlige tilfellene ligger pasientene med øreplugg og øyemaske i et mørkt rom fordi alle sanseintrykk er smertefulle. En intens hodepine som man ikke finner behandling for, kan også følge med og gjør at noen i lange perioder opplever et smertehelvete.

Pasienter med kronisk utmattelsessyndrom kan starte dagen fullstendig utmattet, men graden av utmattelse kan svinge fra dag til dag. For å stille en diagnose legges det vekt på den karakteristiske beskrivelsen av ekstrem utmattelse som minst må ha vart i seks måneder.

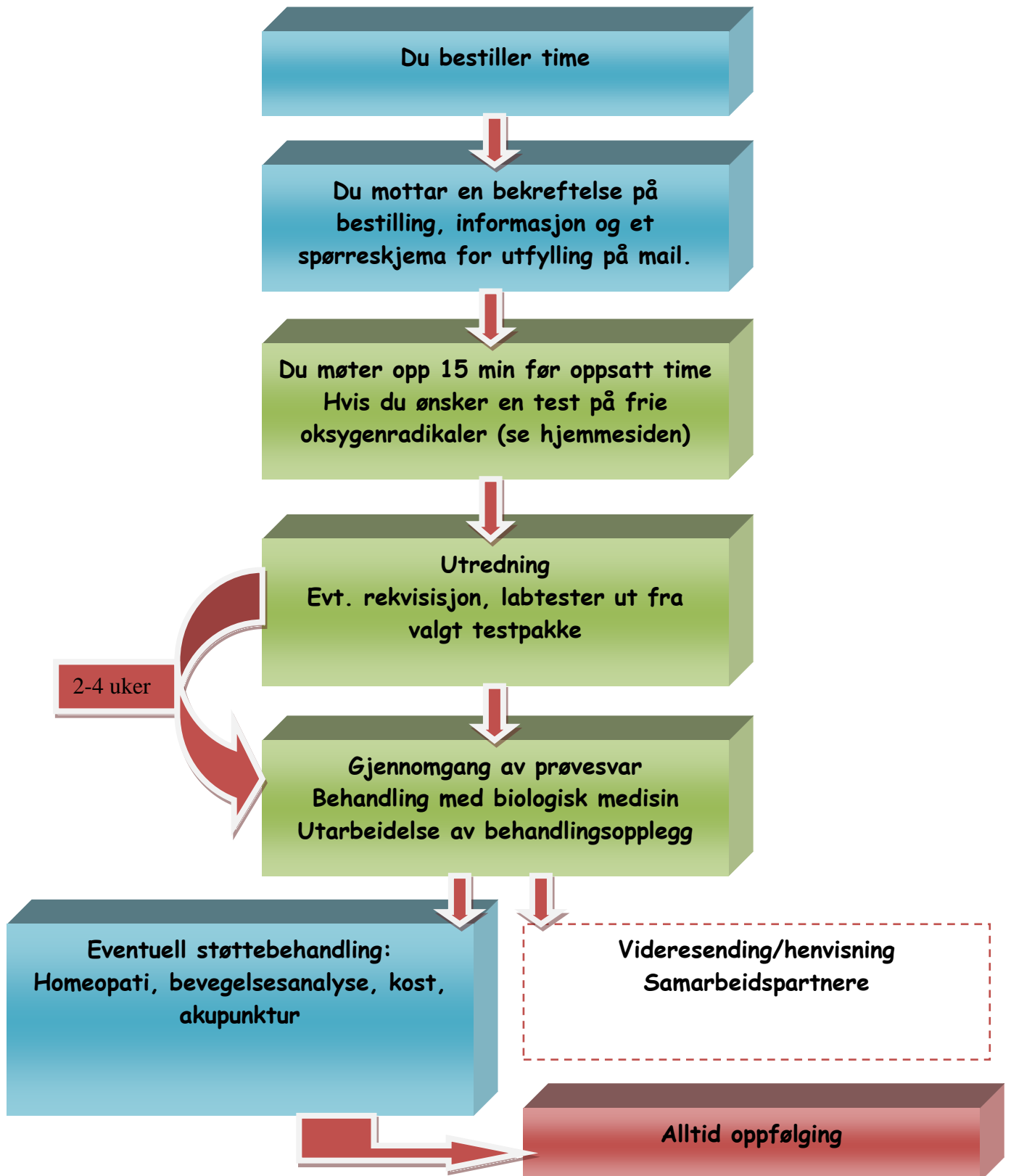
Vanskelig diagnose

Mange andre sykdommer kan ha deler av det samme symptombildet, og disse må derfor sjaltes ut før man kan slå fast at diagnosen skal være kronisk utmattelsessyndrom. Det finnes ingen enkelttest kan sikre diagnosen kronisk utmattelsessyndrom, selv om flere biokjemiske markører er under utprøving internasjonalt. Det er derfor vanskelig for legen å gi en sikker diagnose på denne sykdommen.

Noen har kanskje hørt betegnelsene ME, postviralt utmattelsessyndrom, immundysfunksjonssyndrom eller nevrasteni. Dette er betegnelser på liknende eller kanskje samme sykdom. Selv om både pasientforeninger og andre mener at dette er ulike sykdommer som har forskjellige årsaker og symptomer, har den nye rapporten fra Nasjonalt kunnskapssenter valgt å bruke samlebetegnelsen kronisk utmattelsessyndrom med forkortelsen CFS/ME.

(Kilde: Mat&Helse)

ME/Kronisk slitenhet

Testpakke

